

Reformatorisch Dagblad

DIRECTEUR: IR. B.VISSER – HOOFDREDACTEUR: W. B. KRANENDONK

PRIJS PER NUMMER € 1,70 / ZATERDAG € 2,30

www.refdag.nl

vrijdag 2 december 2011, 41e jaargang nr. 208

2 Hervormde kapel Tynaarlo is nu schietbaan.

3 Opnieuw tumult in Kamer over motie PVV-Kamerlid.

5 Nieuwe sancties Europese Unie tegen Iran.

11 Topmannen schrijven open brief aan EU-leiders.

puntkomma Negentien jaar luisteren in de Herberg.

Weerbericht

Weersverwachting van Meteo Consult tot morgenavond

min. 4°, max. 11°

Stevige wind

Vanavond droog, vannacht regen, bij een zuidwestelijke wind, aan de kust tot kracht 7. Morgen eerst veel wind, later afnemend. Bewolkt en regen.

Meer weernieuws: Puntkomma pag. 14.

Toekomst Jiddisch in hand van orthodoxen

Kerkredactie

ANTWERPEN – Het aantal Joden dat vandaag de dag nog Jiddisch spreekt, is maar een schijntje van wat het ooit was. Toch zal de van oorsprong Duitse volkstaal van Europese Joden niet zomaar verdwijnen. Althans, niet zolang de orthodoxe chassidische Joden eraan vast blijven houden.

Dat stelde ir. Paul Gybels, docent Jiddisch aan de universiteit van Antwerpen, gisteravond in de Vlaamse stad tijdens een lezing over het Jiddisch als bedreigde taal.

Dat het Jiddisch bedreigd wordt, lijkt voor de hand liggend. De feiten zijn schrik-

barend: voor de oorlog verschenen er alleen al in New York dagelijks zeven Joodse kranten in het Jiddisch. De grootste, Forverts, had een oplage van niet minder dan 275.000 stuks. Vandaag de dag bestaat Forverts nog steeds, maar het is een weekblad geworden en heeft nog een schamele oplage van 3000 exemplaren.

In Europa is de situatie niet anders. Verreweg de meesten van de 6 miljoen Joden die in de oorlog werden vermoord, spraken Jiddisch.

De noodklokken luiden voor het Jiddisch dus? Toch niet, vindt Gybels, die zich al jaren verdiept in de geschiedenis van het Jiddisch. Het gebruik van de Joodse volkstaal mag dan

drastisch beperkt zijn, er is een groep die zich daardoor alleen maar harder vastbijt in het Jiddisch: de ultraorthodoxe chassidische Joden, met hun zwarte kleren, kenmerkende hoeden en lange baarden.

„Jiddisch spreken is voor hen het bewijs dat ze vasthouden aan een eeuwenlange traditie, net zoals ze dat door hun speciale kleding doen”, aldus Gybels in zijn lezing. „Zij zijn degenen die de taal gebruiken

Een soort Duits, maar dan anders

- Het Jiddisch ontstond in de 9e en 10e eeuw in het Rijnland, op de grens van Duitsland en Frankrijk.
- Zo'n 85 procent van het Jiddisch is uit het (Oud) Duits afkomstig. De taal is doorspekt met Hebreeuwse en Aramese woorden.
- Niet-orthodoxe Joden

namen massaal afscheid van het Jiddisch, dat ze zagen als een achterlijk taaltje.

- Er komen nog altijd nieuwe Jiddische woorden bij: e-mail is "blitspost".
- Grotere groepen Jiddisch-sprekenden zijn er nog in New York, Jeruzalem en Antwerpen.

op de manier waarop taal is bedoeld: om te communiceren, om je kinderen op te voeden”, voegde Gybels daar vanmorgen desgevraagd aan toe. „Als de chassidim ermee ophouden, zullen er nog maar heel weinig mensen Jiddisch spreken.”

Daar lijkt het echter nog niet op; de chassidim mogen dan geen grote groepen meer vormen, hun aantal stijgt wel degelijk, „want het zijn vaak kroostrijke gezinnen.”

„Stormloop op spaarloon dure grap”

Regeling kost schatkist 40 miljoen

Redactie economie

DEN HAAG – Staatssecretaris Weekers (Financiën) heeft een behoorlijke rekenfout gemaakt. De grote toeloop op de spaarloonregeling kost de schatkist twee keer zo veel dan hij vorige maand begrootte.

Dat blijkt uit een inventarisatie van het Algemeen Dagblad onder de grootste banken.

Vorige maand zei Weekers nog te verwachten dat de toeloop ongeveer 20 miljoen euro zou gaan kosten. Honderdduizenden werknemers hebben in november echter snel een spaarloonrekening geopend. Dat kan de schatkist minstens 40 miljoen gaan kosten.

De fiscaal vriendelijke spaarloonregeling stopt op 1 januari 2012, maar wie nog snel via zijn werkgever een rekening opent en daar het maximum van 613 euro inlegt, kan in een maand ruim 300 euro verdienen. Meer dan 220.000 werknemers kozen voor die constructie de afgelopen maanden.

Spaarloontruc

- Run op spaarloon kost schatkist 40 miljoen, twee keer zo veel als begroot.
- Meer dan 220.000 werknemers kozen voor spaarloontruc.
- Profiteren van de regeling kan alleen nog bij Rabobank en ABN AMRO.

Volgens de banken was het vooral de laatste weken een gekkenhuis. Bij ING zijn er tot en met deze week 60.000 werknemersrekeningen geopend, bij ABN AMRO 56.000 en bij Rabobank 59.000, waarvan alleen al 28.000 de laatste veertien dagen. De Aegon Bank en SNS bank meldden elk 20.000 aanvragen; de kleine Friesland Bank en de ASR Bank elk 3000.

Bij een gemiddeld belastingvoordeel van 250 euro per werknemer kost de run de schatkist en werkgevers zeker 55 miljoen euro. Daarvan betaalt het Rijk 75 procent en de werkgevers 25 procent.

In november dacht staatssecretaris Weekers dat de spaarloon-hausse hem slechts 20 miljoen euro zou kosten. De bewindsmannet ziet de kosten overigens niet als een strop.

„De mogelijkheid is er, mensen mogen er dus gebruik van maken”, laat hij het AD weten. Volgens Financiën begon te toestroom pas goed nadat belastingexperts medio oktober meldden dat nog snel honderden euro's via de spaarloontruc konden worden verdiend.

Werknemers die nog willen profiteren, kunnen dat alleen nog doen bij Rabobank en ABN AMRO.

Werknemers moeten sowieso snel zijn. Het decembersalaris wordt altijd vroeg gestort en daarom dienen alle formaliteiten uiterlijk half december geregeld te zijn.

Merkel: Geen snelle oplossing eurocrisis

Redactie economie

BERLIJN – De Duitse bondskanselier Angela Merkel heeft de hoop op een snelle oplossing voor de eurocrisis getemperd. De crisis kan niet van de ene op de andere dag worden opgelost, zei ze vandaag in de Bondsdag.

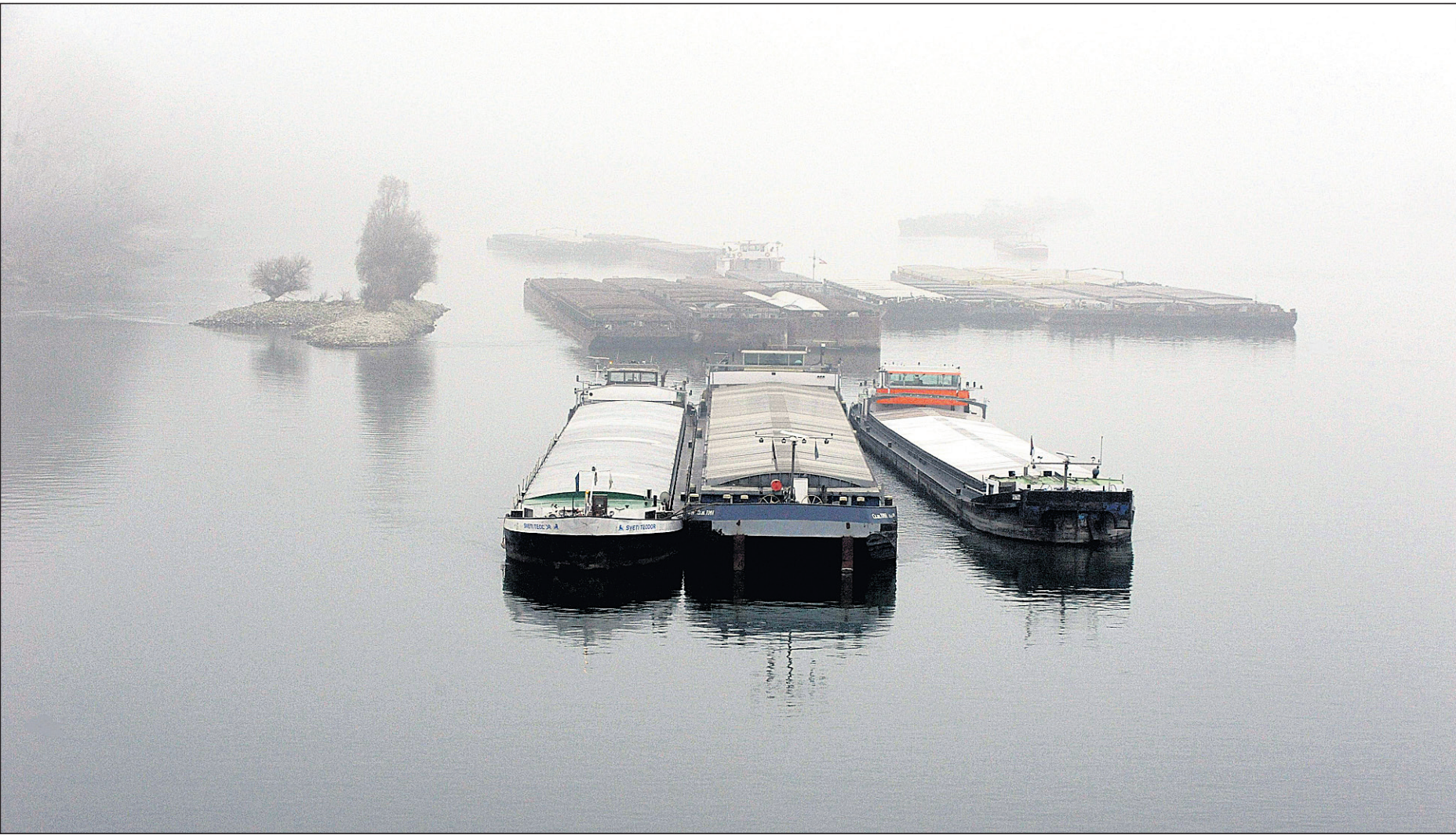
Het proces zal „jaren duren”, hield Merkel in een regeringsverklaring over de schulden crisis de volksvertegenwoordigers voor. Haar voornaamste streven is de economische en monetaire unie te versterken. Zij constateerde dat de noodzaak van een fiscale unie in Europa inmiddels breed wordt gedragen. „We praten er niet meer alleen over, we zijn begonnen die te creëren.” Ze benadrukte dat zo'n nieuwe unie „strengere regels” zal krijgen. „In elk geval voor de landen van de eurozone”, voegde ze eraan toe.

Merkel verklaarde verder dat zij tegen de invoering van eurobonds blijft. Een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid op dit terrein is „niet denkbaar” in haar visie. Veel belangrijker acht zij een hard ingrijpen van Europese zijde als de begrotingsregels worden overtreden.

Ook temperde zij de verwachting dat de Europese Centrale Bank (ECB) een grotere rol zal krijgen om de problemen in de eurozone het hoofd te bieden. „De taak van de ECB is een andere dan die van de Fed in de Verenigde Staten of van de Britse centrale bank”, aldus de bondskanselier.

De laatste tijd klinkt steeds luider een pleidooi, onder andere van Frankrijk, voor het onbeperkt opkopen van staatsobligaties van zwakke landen door de ECB. Die interventies zouden de rentestijging op die stukken een halt kunnen toeroepen.

Zie ook pag. 11.

APATIN – Vastgelopen vrachtschepen op de rivier de Danube, gisteren nabij Apatin in Servië. In grote delen van Europa staat het waterpeil in de rivieren bijzonder laag. De waterstand van de Rijn bij Lobith schommelde deze week rond het absolute laagterecord van 2003. Deskundigen verwachten dat het peil van de Rijn in Duitsland de komende dagen nog verder daalt.

Foto EPA

„Verkiezingen Egypte tegen regels”

Buitenlandredactie

BRUSSEL – De verkiezingen in Egypte zijn ordelijk verlopen, maar niet volgens de regels. Dat heeft CU-Europarlementariër Van Dalen vandaag laten weten aan voorzitter Buzek van het Europees Parlement.

Van Dalen was maandag bij de verkiezingen in Egypte aanwezig. „Bij gebrek aan officiële waarnemers heb ik een verslag geschreven voor het Europees Parlement”, liet Van Dalen vanmorgen weten.

Van Dalen gaf aan te hopen dat de Egyptische autoriteiten voor de volgende verkiezingsrondes leren van de bevindingen

tijdens de eerste stemronde.

In de stemlokalen zijn de verkiezingen naar het oordeel van Van Dalen ordelijk verlopen. „Kiezers kregen de ruimte om hun stem uit te brengen. Onrechtmatig vonden wij het uitleiden van campagne materiaal voor alle door ons bezochte stembureaus. Dat was immers expliciet verboden.” Vertegenwoordigers van de moslimbroederschap en de salafisten voorzagen kiezers rondom stembureaus bovendien van stemadvies. Van Dalen noemt dit „ronduit storend.”

Egypte verwachtte gisteren dat het vandaag met de eerste uitslagen van de verkiezingen kon komen. Vanmorgen waren die echter nog niet bekend.

Schippers reikt huisarts de hand

Redactie politiek

DEN HAAG – Minister Schippers (Volksgezondheid) trekt extra geld uit voor een betere samenwerking tussen huisartsen en de spoedeisende hulp van ziekenhuizen.

Dat heeft een woordvoester van het ministerie vandaag bevestigd.

Met een extra investering wil Schippers voorkomen dat patiënten straks vaker naar de spoedeisende hulp van ziekenhuizen gaan, terwijl de hulp goedkoper kan via huisartsenposten. Momenteel kunnen veel patiënten voor lichtere, spoedeisende

klachten bij de huisarts terecht.

De afgelopen weken kondigden tal van huisartsen echter aan dat ze patiënten met spoedeisende klachten weer gaan doorverwijzen naar ziekenhuizen. Ze zijn ontstemd, omdat Schippers het huisartsenbudget voor volgend jaar wil korten met een bedrag van 112 miljoen euro.

Schippers stelt dat huisartsen vorig jaar 112 miljoen euro meer hebben uitgegeven dan was begroot. Ze vindt het niet meer dan terecht dat ze deze budgetoverschrijding volgend jaar bij de beroepsgroep terughaalt.

Volgens huisartsen zijn de hogere uitgaven echter mede te wijten aan het feit dat zij de

afgelopen jaren extra investeringen moesten doen om delen van de spoedeisende zorg te kunnen overnemen van ziekenhuizen.

Schippers wil de recent totstandgekomen, verbeterde samenwerkingsvormen tussen huisartsenposten en afdelingen voor spoedeisende hulp niet in gevaar brengen. Daarom stelt ze in 2012 en 2013 hiervoor extra subsidies beschikbaar, aldus haar woordvoester.

Ook gaat ze de korting van 112 miljoen euro gespreid verrekennen over meerdere posten, om huisartsen zo meer armslag te geven. „Ze ziet huisartsen als de spil waar de zorg om draait”, lichte het ministerie toe.

„Robotoperatie prostaatcancer in gevarenzone”

Wetenschapsredactie

AMSTERDAM – Zorgverzekeraars kennen de voordelen van het werken met een operatie-robot bij prostaatcancer niet. Daarom willen zij de kosten van de ingreep niet betalen.

Dat stelt prof. dr. J. van Moorseelaar vandaag in zijn oratie aan het VUmc. De uroloog waarschuwt dat de robotoperatie uit Nederland dreigt te verdwijnen. „Uit twee studies blijkt dat de ingreep bij prostaatverwijdering het complicatierisico sterk verkleint. Zorgverzekeraars beweren echter dat er geen verschil is met een gewone kijkoperatie.”

Commentaar

Schort oordeel over Reformatorische Omroep even op

De Reformatorische Omroep (RO) is gisteravond gestart met een videokanaal via internet. Het gaat om een experiment van een maand. In de wandelgangen wordt, heel begrijpelijk, al snel een vergelijking gemaakt met televisie. In de statuten van de RO stond destijds dat de omroep zich niet zou begeven op het tv-pad. Dat er nu toch zo'n videokanaal komt, is een opmerkelijke maar wel verklaarbare stap. Zeven jaar na de start van de RO weten we uit enquêtes, onder andere van deze krant, dat een aanzienlijk deel van de gereformeerde gezindte naar tv-programma's kijkt. Hetzij via het traditionele toestel, hetzij via websites als uitzendinggemist.nl. De computer met internetaansluiting, al dan niet gefilterd, heeft z'n tienduizenden verslagen. Ook mensen die er niet over prakkiseren een televisie

aan te schaffen, hebben via hun pc de mogelijkheid allerlei tv-uitzendingen op een later tijdstip te bekijken. Velen van hen doen dat ook en dat geldt voor de gehele breedte van de gereformeerde gezindte. Overigens moeten we dat ook niet overdrijven: vergeleken met de drie uur per dag die de gemiddelde Nederlander achter het scherm zit, is het kijkgedrag in de gereformeerde gezindte (twee uur per week voor tv-bezitters, één uur per week voor internetkijkers) nog steeds ingetogen.

De RO heeft er in het verleden op gewezen dat deze verschuiving zich zou gaan voordoen. De praktijk bewijst dat die inschatting juist was. Het is steeds de bedoeling geweest van de RO een verantwoord alternatief –of op zijn minst: een verantwoorde aanvulling– te bieden voor wat er

door de Hilversumse omroepen, van de christelijke EO tot de seculiere BNN, allemaal wordt uitgezonden. Dat de RO zich niet meer beperkt tot geluid, maar ook beeld erbij betreft, is een begrijpelijke reactie op het kijkgedrag van de achterban.

Het initiatief van de RO krijgt bijval en kritiek. Dát is niet opzienbarend; zo gaat het vaker bij principieel gevoelig liggende zaken in de gereformeerde gezindte. Toch is het verstandig om het oordeel hierover nog even uit te stellen. Laten we dit experiment niet in de kiem smoren maar na afloop van de decembermaand eerlijk op z'n merites beoordelen. En laten dan ook alle invalshoeken meegenomen worden. Het verwijt van drempelverlaging en onverantwoorde tijdsbesteding klinkt snel en is, zeker voor een deel van de gezindte, niet ongegrond. Maar

wat is het alternatief en hoe ziet de toekomst er dan uit? Toen koplopers in de gereformeerde gezindte bij de opkomst van internet, in de jaren negentig, probeerden een gefilterd alternatief te bieden, klonk hetzelfde verwijt. Dat is nu juist veranderd in de oproep om toch vooral te kiezen voor gefilterd internet. Andersom zal de kritiek klinken dat zo'n serieus videokanaal, waar sport is ingeruild voor koorzang, nauwelijks tegenwicht biedt aan de oprukkende beeldcultuur. Ook dat 'bezwaar' is, voor een deel van de gezindte, helaas terecht.

Het is gemakkelijk om snel een oordeel te vellen over dit experiment. Veel moeilijker is het om, terwijl je het gewicht van een jonge generatie op je hart voelt drukken, goede alternatieven te zoeken. Laten we het oordeel nog even opschorten.

Ja, ik neem een abonnement op het Reformatorisch Dagblad

- ☐ RD Volledig Proefabonnement van 9 weken € 32,50.
☐ Negen weken voor € 32,50 en aansluitend een doorlopend abonnement:
☐ RD Volledig Jaarabonnement met jaarbetaling (incasso) € 297,-*
☐ RD Volledig Jaarabonnement met maandbetaling (incasso) € 24,95*

Stuur de krant naar:

Naam: _____
Adres: _____
Postcode/Plaats: _____
Tel.: _____
E-mail: _____
Bankrekeningnummer: _____
Handtekening: _____

Reformatorisch Dagblad, Abbonneeservice, Antwoordnummer 92.7500 AB Apeldoorn
* Deze tarieven gelden t/m 30 september 2012. Dit bedrag is inclusief de korting voor incasso.